

Német történelem - Geschichte

5-8. évfolyam

Óraterv

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám
5.	1	37
6.	1	37
7.	1	37
8.	1	37

A fejlesztés célterületei – kompetenciák – kompetenciakomponensek

Személyes kompetenciák fejlesztése

- ❖ Az ítélőképesség, az erkölcsi, esztétikai és történelmi érzék fejlesztése
- ❖ A tanulók ön-és világszemléletének, világképének formálása
- ❖ Az önálló olvasmányválasztás igényének felkeltése
- ❖ Önkifejezés, önellenőrzés, önismeret fejlesztése

Kognitív kompetenciák fejlesztése

- ❖ Az önművelés igényének, az élethosszig tartó tanulás, az önálló ismeretszerzés képességeinek kialakítása
- ❖ A kreatív, kritikus, problémamegoldó, fogalmi gondolkodás, a nyelvi problémamegoldás, a logikai viszonyok felismerésének, az értelmezés, az indoklás, a bizonyítás képességének fejlesztése
- ❖ Az alkotóképesség, a képzelet fejlesztése
- ❖ Az emlékezet fejlesztése
- ❖ A tanulás képességének fejlesztése, ismeretfeldolgozási technikák megtanítása:
 - Ismeretek, adatok, információk gyűjtése, célszerű, gondos elrendezése
 - Jegyzetkészítés tanári irányítással a szövegértés elemző műveleteire építve
 - Lényegkiemelés
 - Vázlatkészítés, ill. vázlatfelhasználás
 - Tömörítés, összefoglalás megértése és készítése adott szempont alapján
 - Gyakorlottság felelet, beszámoló, összefoglalás elkészítésében

Szociális kompetencia fejlesztése

- ❖ A szolidaritás, szociális érzékenység az együttműködés, az empátia, kooperáció fejlesztése
- ❖ A közösségi magatartás formálása
- ❖ Beszélgetésben, vitában való részvétel: kapcsolatfelvétel, -tartás, saját álláspont előadása, megvédése, figyelem az ellenvéleményre, együttműködés a társakkal, mások véleményének és érvelésének elfogulatlan és konstruktív megközelítése

Anyanyelvi kommunikáció:

Kulcskompetencia, mely személyes- kognitív-szociális aspektusokkal egyaránt rendelkezik.

Kommunikációs képességfejlesztés:

- ❖ a különféle közlési helyzetekben és szövegtípusokban való kommunikáció tudatos stratégiáinak felépítése,
- ❖ a kommunikációs magatartásmódok és tevékenységek egyszerre kreatív és normatív használata,
- ❖ a racionális és sikeres vita stratégiáinak elsajátítása.

A hatékony, önálló tanulás

A hatékony, önálló tanulás azt jelenti, hogy az egyén képes kitartóan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve az idővel és az információval való hatékony gazdálkodást is. Felismeri szükségleteit és lehetőségeit, ismeri a tanulás folyamatát. Ez egyrészt új ismeretek szerzését, feldolgozását és beépülését, másrészt útmutatások keresését és alkalmazását jelenti. A hatékony és önálló tanulás arra készíti a tanulót, hogy előzetes tanulási és élettapasztalataira építve tudását és képességeit helyzetek sokaságában használja, otthon, a munkában, a tanulási és képzési folyamataiban egyaránt. A motiváció és a magabiztosság e kompetencia elengedhetetlen eleme.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

A munka- vagy karriercélok teljesítését szolgáló tanuláshoz az egyénnek megfelelő ismeretekkel kell rendelkeznie a szükséges kompetenciákról, tudástartalmakról, képességekről és szakképesítésekről. A hatékony és önálló tanulás feltétele, hogy az egyén ismerje és értse saját tanulási stratégiáit, készségeinek és szaktudásának erős és gyenge pontjait, valamint képes legyen megtalálni a számára elérhető oktatási és képzési lehetőségeket, útmutatást/támogatást.

A hatékony és önálló tanulás olyan alapvető képességek meglétét igényli, mint az írás, olvasás, számolás, valamint az IST-eszközök használata. Ezekre épül az új ismeretek elsajátítása, feldolgozása és beépítése. A hatékony és önálló tanulás további feltétele a saját tanulási stratégia kialakítása, a motiváció folyamatos fenntartása, a figyelem összpontosítása, valamint a tanulás szándékának és céljának kritikus mérlegelése. Az egyénnek képesnek kell lennie a közös munkára és tudásának másokkal való megosztására, saját munkája értékelésére és szükség esetén tanács, információ és támogatás kérésére.

A pozitív attitűd, tanulás iránti motivációt feltételez, folyamatos fenntartásához elengedhetetlen, hogy korábbi tanulási és élettapasztalatainkat felhasználjuk, új tanulási lehetőségeket kutassunk fel, és a tanultakat az élet minden területén széles körben alkalmazzuk.

A helyi tanterv módosításánál az alábbi szempontok érvényesülnek:

- ❖ A kompetenciafejlesztés
- ❖ Fontos fejlesztési feladatok:
 - önálló tanulás, jegyzetelési technikák elsajátítása
 - az információszerzés- és feldolgozás (forrásból tájékozódás, csoportosítás, rendszeres felhasználás Új összefüggésben) képességének fejlesztése
 - kommunikációs képességek (Pl. műfajok ismerete, értése, a nyelv helyes használata, helyesírás) erősítése
 - a szociális kompetenciák fejlesztése
 - a térbeli, időbeli, mennyiségi viszonyokban való pontosabb tájékozódás

A helyi tantervek átdolgozásakor kiemelt figyelmet fordítunk az alábbiakra:

- ❖ Az olvasáskészség kritikus szókészletének fejlődése
- ❖ A szóolvasó készség gyakorlottságának fejlődése
- ❖ Az írásminőség folyamatos alakulása

A tantervben a kapcsolódó kompetenciaterületeket és kiemelt fejlesztési feladatokat az alábbiak szerint jelöljük:

- kulcskompetenciák:
 - anyanyelvi kommunikáció any.
 - idegen nyelvi kommunikáció iny.
 - matematikai kompetencia mat.
 - természettudatos kompetencia term.
 - digitális kompetencia dig.
 - a hatékony önálló tanulás tan.
 - szociális és állampolgári kompetencia szoc.
 - kezdeményezőképeség és vállalkozói kv.
 - esztétikai - művészeti tudatosság és kifejezőképeség em.

- kiemelt fejlesztési feladatok:
 - énkép és önismeret ÉN)
 - hon- és népismeret H)
 - európai azonosságtudat – egyetemes kultúra E)
 - környezeti nevelés K)
 - információs és kommunikációs kultúra I)
 - testi és lelki egészség TE)
 - tanulás T)
 - felkészülés a felnőtt lét szerepeire F)

Célok és feladatok

A történelem tanítása német nyelven összetett feladat. A német nyelv oktatása alapvetően a német nyelvi órákon folyik, s az ott megszerzett biztos tudás az alapja a német nyelvű történelem tantárgy anyaga elsajátításának. Ugyanakkor a történelem német nyelven folyó oktatása során számtalan akadályba ütközik a pedagógus, ami a gyerekek nem elégséges nyelvi tudásából fakad. Ezt a feszítő ellentétet igyekszik a tanár megfelelő módszerekkel oldani. El kell érni, hogy a nyelvi nehézségek, ill. az életidegen szakszókincs kiváltotta félelmek ellenére a gyermekek érdeklődéssel forduljanak a tananyag felé.

A tantárgy tanítása során elsődleges feladat a német történelem legfontosabb eseményeinek megismertetése, másodlagos feladat pedig mindezen keresztül a gyermekek szókincsének, ill. nyelvhasználatának fejlesztése. A tananyag nehézsége speciális felkészülést és módszereket kíván a pedagógustól. Igyekeznie kell a tananyagot minél inkább a gyerekek német nyelvi tudásához közelíteni, ami leginkább az 5. osztályban jelent nehézséget, ugyanakkor óráról órára érdeklődést keltő információkkal kell a tanulókat ellátnia.

A német történelem tanítása során nem törekedhetünk teljességre az általános iskolában, de igyekszünk bemutatni a legkiemelkedőbb eseményeket és személyiségeket, ill. az emberek, a különböző társadalmi csoportok helyzetét, életmódját.

A történelmi tananyag mellett a témához kapcsolódóan alkalmat kell teremteni bizonyos nyelvi ismeretek gyakorlására is. Mivel a történelem a múlt eseményeit mutatja be, fontos feladat és jó lehetőség is a múlt idő(k) gyakorlására.

Fejlesztési követelmények

E tantárgy többoldalú fejlesztési lehetőséget nyújt. A német történelem tanítása során a diákok megismerkednek egy másik nép kultúrájával, történelmével. Fontos, hogy a tanulók képesek legyenek ismereteket szerezni történetekből, képekből, statisztikai adatokból. Tudjanak következtetéseket levonni, összehasonlítani. Mindez az 5-6. évfolyamon erőteljes tanári segítséggel történik, a 7-8. évfolyamon egyre önállóbban.

A tanulóknak el kell sajátítaniuk a történelem speciális szókincsét német nyelven, és alkalmazniuk kell azt. Meg kell érteniük a német nyelvű szövegeket, képaláírásokat, kérdéseket kell tudniuk feltenni, kérdésekre kell tudniuk válaszolni.

Az értékelés elvei

Az értékelés a tanterv által meghatározott követelmények alapján történik, ezek teljesítése a továbbhaladás feltétele. Figyelembe kell venni minden esetben az életkori sajátosságokat, valamint a tanulónak az előző teljesítményszintjéhez képest történt fejlődését. Értékelni kell a tanulók egyéni ellenőrzéseken nyújtott teljesítményét, órai munkáját és szorgalmi feladatait is.

A tanulók értékelésére, ill. tudásuk ellenőrzésére havonta legalább egyszer kerüljön sor. Törekedni kell a szóbeli számonkérésre is. Az egyes témakörök lezárásakor a diákok tudásszintmérő feladatlapot töltenek ki.

A tanulók életkori sajátosságainak megfelelően évente egy projekt munkát készítenek. Ez lehet házi dolgozat, órán megtartott kiselőadás vagy pedig plakát készítése. E munkák értékelésekor a beadott munka küllemét, valamint a nyelvhelyességet is figyelembe kell venni a téma megfelelő kifejtése mellett, így a tanuló hozzászokik ahhoz, hogy csak igényes munka kerüljön ki a kezéből.

5. évfolyam

Éves óraszám: 37

Ismeretszerzési és –feldolgozási képességek:

- A tankönyvi és egyéb képi információk feldolgozása tanári segítséggel.
- Információk gyűjtése a tankönyv szövegéből.

Kifejezőképességek:

- Kérdésre adott egyszerű válasz megfogalmazása.
- Egyszerűbb kérdések megfogalmazása.
- A tankönyvi szöveg reprodukálása szóban és írásban.

Tájékozódás térben és időben:

- Történelmi események időrendbe állítása.
- Történelmi helyszínek megmutatása térképen.

Témakörök:	Tartalmak:
1. A német történelem kezdetei H) E) T) I)	Óskor A germánok Kapcsolat a rómaiakkal A népvándorlás <i>Fogalom:</i> lelet, kőkorszak, vaskorszak, vadászat, földművelés, istenek, írás, népvándorlás <i>Név:</i> Julius Caesar, Tacitus, Arminius, Attila <i>Hely:</i> Rhein, Donau, Teutoburger Wald <i>Évszám:</i> Kr. u. 9., Kr. u. 395.
2. A kora középkor és az érett középkor H) E) T) I)	A frank birodalom Nagy Károly Barbarossa Frigyes <i>Fogalom:</i> birodalom, majordomus, középkor <i>Személy:</i> I. Chlodwig, Martell Károly, Kis Pippin, Nagy Károly, Barbarossa Frigyes <i>Hely:</i> Poitiers, Verdun <i>Évszám:</i> 732, 800, 843

A továbbhaladás feltételei:

A tanulónak el kell sajátítania a megadott témák szókincsét, a tanuló legyen képes az olvasott szövegek tartalmi összefoglalására, tudjon a kérdésekre válaszolni, egyszerű kérdéseket feltenni. Mutasson tájékozódási képességet Németország térképén, tudja összekötni a legfontosabb helyneveket a történelmi eseményekkel és évszámokkal.

6. évfolyam

Éves óraszám: 37

Ismeretszerzési és –feldolgozási képességek:

- A tankönyvi és egyéb képi információk feldolgozása tanári segítséggel.
- Információk gyűjtése a tankönyv szövegéből.
- Képleírás.

Kifejezőképességek:

- Kérdésre adott egyszerű válasz megfogalmazása.
- Egyszerűbb kérdések megfogalmazása.
- A tankönyvi szöveg reprodukálása szóban és írásban.
- Néhány mondatos előadás megtartása adott történelmi eseményről vagy személyről.

Tájékozódás térben és időben:

- Történelmi események időrendbe állítása.
- Történelmi helyszínek megmutatása a térképen.

Témakörök:	Tartalmak:
1. Élet a középkorban H) E) T) I)	Társadalom A késő középkor Lovagok, keresztes hadjáratok, várak Városok, kereskedelem Járványok <i>Fogalom:</i> hűbériség, vazallus, hűbérúr, jobbágy, adó, lovag, lovagi torna, rablólovag, keresztes hadjárat, céh, kolostor, román és gótikus stílus <i>Személy:</i> II. Orbán pápa, Klaus Störtebeker <i>Hely:</i> Jeruzsálem <i>Évszám:</i> 1095
2. Az újkor H) E) T) I)	Humanizmus és reneszánsz Felfedezések Inkvizíció Reformáció, parasztháború A 30 éves háború Poroszország A Habsburgok <i>Fogalom:</i> humanizmus, reneszánsz, újkor, inkvizíció, felfedezések, boszorkányüldözés, reformáció, búcsúcédula, abszolutizmus, felvilágosodás <i>Személy:</i> Gutenberg, Leonardo da Vinci, Kopernikus, Galileo Galilei, Kolumbus, Amerigo Vespucci, Jakob Fugger, Luther,

	Thomas Münzer, Wallenstein, II. Nagy Frigyes, Mária Terézia <i>Hely:</i> Amerika, Wittenberg <i>Évszám:</i> 1492, 1517, 1555, 1618-48
--	--

A továbbhaladás feltételei

A tanulónak el kell sajátítania a megadott témák szókincsét. A tanuló legyen képes az olvasott szövegek tartalmi összefoglalására, tudjon kérdésekre válaszolni, egyszerű kérdéseket feltenni. Mutasson tájékozódási képességet Németország térképén, tudja összekötni a legfontosabb helyneveket a történelmi eseményekkel és évszámokkal. Ismerje a tanult alapvető történelmi események időpontját, tudja ezeket időrendbe állítani.

7. évfolyam

Éves óraszám: 37

Ismeretszerzési és –feldolgozási képességek:

- A tankönyvi és egyéb képi információk feldolgozása önállóan is.
- Információk gyűjtése a tankönyv szövegéből.
- Valamely kijelölt téma feldolgozása csoportmunkában, tanári irányítással.

Kifejezőképességek:

- Kérdésre adott egyszerű válaszok megfogalmazása.
- Egyszerűbb kérdések megfogalmazása.
- A tankönyvi szöveg reprodukálása szóban és írásban.
- Összefüggő felelet megadott történelmi témáról.

Tájékozódás térben és időben:

- Történelmi események időrendbe állítása.
- Történelmi helyszínek megmutatása térképen.
- Németország területi változásainak megfigyelése különböző térképeken.

<u>Témakörök:</u>	<u>Tartalmak:</u>
1. A polgárság kora H) E) T) I)	A francia forradalom és következményei Harc Németország egységéért Az ipari forradalom Az 1848-as forradalom <i>Fogalom:</i> korlátlan hatalom, Code Civil, bécsi kongresszus, német szövetség, Burschenschaft, ipari forradalom, párt, nemzetgyűlés <i>Személy:</i> XVI. Lajos, Schiller, Nagy Frigyes, II. József, Napóleon, Metternich <i>Hely:</i> Lipcse, Bécs, Karlsbad, Harmbach <i>Évszám:</i> 1806, 1813, 1815, 1832, 1848
2. A császárság kora H) E) T) I)	Otto von Bismarck Az egységes Németország Iparosodás, technikai fejlődés Úton az I. világháború felé Az I. világháború Az 1918 novemberi forradalom <i>Fogalom:</i> junker, kancellár, Gründerjahre, gyarmat, szocializmus, kommunizmus, villámháború, központi hatalmak, antant hatalmak, Schlieffen-terv, állóháború, szpartakista mozgalom <i>Személy:</i> Otto von Bismarck, Marx, Engels, August Bebel, Gottlieb Daimler, Emile

	Berliner, Carl Friedrich Benz, Wilhelm II., Schlieffen, Hindenburg, Karl Liebknecht <i>Hely:</i> Könninggrätz, Sedan, Sarajevo <i>Évszám:</i> 1866, 1870, 1871, 1914, 1918
--	--

A továbbhaladás feltételei:

A tanulónak el kell sajátítania a megadott témák szókincsét. A tanuló képes legyen az olvasott szövegek tartalmi összefoglalására, tudjon kérdésekre válaszolni, egyszerű kérdéseket feltenni. Mutasson tájékozódási képességet Németország térképén, tudja összekötni a legfontosabb helyneveket a történelmi eseményekkel és évszámokkal. Ismerje a tanult alapvető történelmi események időpontját, tudja ezeket időrendbe állítani.

8. évfolyam

Éves óraszám: 37

Ismeretszerzési és –feldolgozási képességek:

- A tankönyvi és egyéb képi információk feldolgozása.
- Információk gyűjtése a tankönyv szövegéből.
- Vázlat készítése önállóan.
- Könyvtári kutatás megadott témában.

Kifejezőképességek:

- Kérdésre adott egyszerű válasz megfogalmazása.
- Egyszerűbb kérdések megfogalmazása.
- A tankönyvi szöveg reprodukálása szóban és írásban.
- Kiselőadás tartása megadott történelmi személyről, ill. eseményről.

Tájékozódás térben és időben:

- Történelmi események időrendbe állítása.
- Történelmi helyszínek megmutatása térképen.
- Kronologikus táblázatok önálló készítése.

Témakörök:	Tartalmak:
1. Köztársaság és diktatúra H) E) T) I)	A Weimari Köztársaság Az infláció A boldog húszas évek Hitler hatalomra jutása Terror és ellenállás A második világháború A Harmadik Birodalom bukása <i>Fogalom:</i> nemzeti szocializmus, szélsőbal, szélsőjobb, Freikorps, infláció, sztrájk, Harmadik Birodalom, náci, diktatúra, SA, SS, Gestapo, Fehér Rózsa, nürnbergi törvények, pogrom, holokauszt <i>Személy:</i> Friedrich Ebert, Rosa Luxemburg, Adolf Hitler, Oskar Schindler, Stauffenberg, Anna Frank, Churchill, Truman, Sztálin <i>Évszám:</i> 1919-1933, 1933, 1939, 1943, 1945
2. Németország 1945 után H) E) T) I)	Megszállás, kettészakadás Élet az NSZK-ban és az NDK-ban Willy Brandt új Kelet-politikája A Kohl-korszak Újraegyesítés Németország az új évezredben <i>Fogalom:</i> hidegháború, gazdasági csoda, jóvátétel, tervgazdaság, Stasi, békemozgalom, nőmozgalom, olajválság, zöldek, újraegyesítés

	<p><i>Személy:</i> Konrad Adenauer, Theodor Heuss, Franz-Josef Strauß, Willy Brandt, Hans-Dietrich Genscher, Helmut Kohl, Angela Merkel</p> <p><i>Hely:</i> Lipcse, Berlin</p> <p><i>Évszám:</i> 1948, 1949, 1955, 1989, 1990</p>
--	---

A továbbhaladás feltételei:

A tanulónak el kell sajátítania a megadott témák szókincsét. A tanuló legyen képes az olvasott szövegek tartalmi összefoglalására, tudjon kérdésekre válaszolni, egyszerű kérdéseket feltenni. Mutasson tájékozódási képességet Németország térképén, tudja összekötni a legfontosabb helyneveket a történelmi eseményekkel és évszámokkal. Ismerje a tanult alapvető történelmi események időpontját, tudja ezeket időrendbe állítani.